

Tunturi-Ilmailijat edistänyt ilmailuharrastusta yli 50 vuotta

Tunturi-Ilmailijat ry on ylläpitänyt ja edistänyt ilmailuharrastusta jo 55 vuotta. Vuonna 1962 perustetun yhdistyksen vaiheisiin mahtuu vilkkaita ja vähemmän vilkkaita aikakausia kuten yhdistyselämään tapaa kuulua. –Yhdistyksen tarkoituksena on kirjattiin perustamiskokouksessa ilmailuharrastuksen ylläpito, edistäminen ja eri harrastuslajien tukitoiminta sekä koulutus. Kun katsoo taaksepäin yhdistyksen historiaa, niin kyllä nämä perustavan kokouksen teesit ovat aina pysyneet toiminnan kulmakivinä, sanoo Tunturi-Ilmailijat ry:n puheenjohtaja Matti Sorvari.

–Tunturi-Ilmailijoiden toiminta ei ehkä ole sillä tavalla julkisuudessa näkyvää kuin jonkun muun yhdistyksen, joten haluamme muistuttaa, että yhdistys elää ja toimintaa on, toteaa puheenjohtaja **Matti Sorvari**.

Tunturi-Ilmailijoiden perinteinä on jo pitkään ollut suksilentoleiri, joka pidetään kevättalvisin. Suksilentoleirin tukikohtana toimii Alajärven jää Ivalon lentokentän kupeessa. Erämaatikohdanna toimii Tsarmivuono, jossa sijaitsee lentoaseman kerhon maja.

Sorvari muistuttaa, että moni inarilainen nuori on saanut Tunturi-Ilmailijoissa pysyvän ilmailukipinän. Monille heistä ilmailusta on tullut elämäntärkeinen harrastus, osalle jopa ammatti.

–Yksi heistä on Finnarin lentokapteeni **Mannermaan Ari**, joka lähti maailmalle Ivalon lukiosta ja oli aikoinaan todella innokas juniori Tunturi-Ilmailijoissa.

Purjelento alkoi 60-luvulla

Matti Sorvari kertoo, että Tunturi-Ilmailijoiden 1960-luvun toimintaan kuului vahvasti purjelennon koulutustoiminta. Silloin hankittiin oma kaksipaikkainen purjelentokone Berfalge OH-KBA ja yksipaikkainen Kajava. Lennonopettajana toimi **Valtteri Orpana**. Hinaukset tehtiin vintturilla.

–Innostus oli kova ja kou-

lutus- ja lentotoiminta vilkastui. Silloin pystytettiin toimintaa varten lentoasemalta saadulle tontille toimitilat ja yksinkertainen sääsuoja purjekoneille. Lentoasemalla pidettiin suosituksi nousset juhannusjuhlat ja -tanssit kerhon uudessa parakissa.

Vuosikymmenen loppupuolella järjestettiin vuorokaudella järjestettiin vuorokaudella ensimmäiset A2(PPL)-lupakirjakurssit moottorikoneille, jatkokoulutuksena ansiolentäjän lupakirjaan oikeuttava jatkokoulutus.

Ansiolentäjiä valmistui kolme, **Pauli Kiuru, Reijo Raumala ja Jaakko Palokangas**, jotka kaikki toimivat ammattilentäjinä omalla kalustollaan. Heistä pisimpään lentokapteenin arvon saanut Reijo Raumala. **Pentti Kangas** innostui myös lentämään lupakirjan.

Välillä Ruususen unta...

Kun Tunturi-Ilmailijat siirtyi 1970-luvulle, niin purjelento toiminta hiipui. Samoin loppuivat piiputtelukisat ja juhannusjuhlat. Yhdistys hankki kuitenkin käyttöönsä moottoripurjelentokoneen Fournier Rf4 Tuulian ja käynnisti kyseisen ilmaillaitteen lentämiseen vaadittavan lupakirjakoulutuksen. Opettajina toimivat Valtteri Orpana ja ilmeisesti myös **Tarmo Laakso**. Toiminta kuitenkin hiipui ja kone myytiin pois.

–Yhdistys vaiui hissukseen Ruususen uneen. Lentäminen kerhon kalustolla lop-

Matti Sorvari on laskeutunut vesilentokoneella Mellalompolon rantaan. Ja kun kone on rannassa, on aika laittaa pyydykset veteen.

pui, mutta lennokeita rakennettiin ja lennätettiin ahkerasti, kiitos uutterien lennokikerhon vetäjien.

Vuosikymmenen vaihtuminen tapahtui ilman yhdistyksen omia purje- tai moottorilentokoneita. Kipinä oli kuitenkin ollut ja syttynyt, alueella oli kiinnostusta ilmailluun harrastuksena tai ammatina sen eri muodoissa. Lennokikerho toimi ja yhdistys piti toki sääntömääräiset kokouksensa yhdistyslain vaatimusten mukaan.

–Ei toiminta kokonaan lamaantunut. Varoja hankittiin muun muassa myymällä vakuutuksia ja ilmailluun liittyviä tarvikkeita sekä erilaisia harrastelijoille suunnattuja rakennusarjoja, toteaa Matti Sorvari.

Lentokerho "Fools Paradise"

Ivalossa toimi samanaikaisesti kolmen henkilön perustama lentokerho "Fools Paradise", jonka toiminta oli suuntautunut moottorilentoon. **Antti Kalliokujala, Martti Koskinen** ja Jaakko Palokangas ostivat kaksi PA18-romukonetta, joista he kasasivat yhden toimivan lentokoneen Ivalon lentoaseman tiloissa. Myöhemmin "yhtymällä" oli omistuksessaan kolme Piper PA20-lentokonetta, joista OH-POM valmistui lentokelpoiseksi.

Fools Paradise järjesti A2-lupakirjakurssin, vesilentokoulutusta ja aloitti talvilentämiseen liittyvän osaamis- ja turvallisuuskoulutuksen. Fools Paradise hoiti ylläpidon Lapin metsäpalojen valvontalennot 1980-luvulla ja käynnisti vuosittaisen suksilentämisen leiritapahtuman.

Uusi alku ja sen käynnistäjä...

1980-luvun puolivälissä kerhon toimitilat olivat rappeuneet purkukuntoon ja ne vuokrattiin amerikkalaiselle elokuvayhtiölle käytettäväksi valmisteilla olevan elokuvan kuvauspaikkana.

–Sattui kuitenkin onneton

sattuma, vai oliko se onnellinen, ja sen seurauksena kerhon parakki tuhoutui tulipalossa. Elokuvayhtiön lavastemiehet olivat saaneen sen aikaan lämmittelemällä kylmissään kaminaa, jonka savutorvi meni suoraan ilman eristeitä ulos rakennuksesta. Yhdistys sai asiallisen korvauksen aiheutuneesta vahingosta ja sen avulla kerhon toiminta saatiin puhallettua taas henkiin, muistelee Matti Sorvari.

–Silloin käynnistettiin riippuliittoa toiminta siihen liittyvine koulutuksineen ja hankittiin yhdistykselle kaksi riippuliitintä. Tässä toiminnassa ansioituivat **Tarmo Mansikka-aho** ja **Markku Erkkilä**.

1990-luvulle yhdistys siirtyi vielä ilman omaa lentokonetta, mutta 1989 syyskokouksessa valittiin puheenjohtajaksi Matti Sorvari, jonka suostumuksen ehtona oli, että kokous antaa toimeksiantannon uudelle johtokunnalle oman lentokoneen hankkimiseksi ja moottorilentotoimintaan liittyvän koulutuksen käynnistämiseksi. Yleinen kokous hyväksyi ehdon ja uusi alku käynnistyi toiminnassa.

Yhdistys hankki Cessna C172-lentokoneen ja käynnisti A2(PPL)-koulutuksen. Toiminta lähti reippaasti liikkeelle ja pian käynnistettiin yhdistymisneuvottelut Fools Paradiicen kanssa, josta muodostui yhdistyksen moottorilentajaosto.

–Toiminta 90-luvulla oli pääsääntöisesti myönteistä. Lentotoiminta oli vilkasta.

Lensimme harrastuksen ohella myös palolentoja. Vastoin käymisiäkkin tapahtui Piper PA 18 eli Peppi kärsi muutama lentovaurion, jotka pystyttiin vielä korjaamaan itse, mutta raju syysmyrsky tuhosi hankkimamme Cessnan käyttökelpottomaksi. Vakuutukset kuitenkin vastasivat vahingon ja pystyimme hankkimaan korvaavan koneen Oulun laskuvarjokerholta.

Hotel Viktoria palveli kerhotoimintaa vajaat kaksi vuotta. Kone myytiin Kemin laskuvarjokerholle, kun arvostettu ansiolentäjä **Erkki Jaakkola** oli testamentissaan määrännyt lentokalustonsa varusteineen luovutettavaksi Tunturi-Ilmailijat ry:lle.

–Yhdistykselle siirtyi kaksi lentokonetta, Cessnat C185 OH-CEV ja C180 OH-CSN. Yhdistys sai vielä 10 000 markan sivuperinnön Erkin siskon kuoltua muutaman vuoden Erkin poismenon jälkeen. Yhdistyksen talous oli vankka, mutta vaati toki taloudenpidossa malttia ja osamista tulojen ja kulujen tasapainottamisessa.

Uudelle vuosituhannele

2000-luvulle Tunturi-Ilmailijat siirtyi työn touhussa. Toiminta oli vilkasta. Lennokikerhoissa oli innostuneita ilmailun harrastajia, koulutettiin uusia lentäjiä, vesilentaja yölentokelpuutuksia, lennettiin palovalvontalentoja sekä osallistuttiin tarvittaessa etsintöihin.

–Lentokalustostamme poistui myynnin kautta Ces-

sna C185 OH-CEV vähäisen käytön vuoksi, muut koneet pidettiin lentokelpoisena, mutta "Sierranovenperi" vaurioitui koulutustilanteessa kovan laskun seurauksena ja maadoitettiin toistaiseksi. Tilalle hankittiin Maule PPL6 OH-MIK, joka sekini myytiin myöhemmin vähentyneistä palolennoista johtuen yhdistyksen taloustilanteen hallitsemiseksi, muistelee Matti Sorvari.

55-vuotias Tunturi-Ilmailijat ry on taloudellisesti vakaalla pohjalla toimiva ilmailluun kerho, joka kouluttaa uusia PPL-lentäjiä, tekee nuorisotyötä ja yleishyödyllisenä yhdistyksenä osallistuu etsintä- ja pelastuspalvelulentojen suorittamiseen sekä suorittaa metsäpalojen valvontalentoja.

–Toki maailma on muuttunut 55 vuoden aikana ja niinpä entistä suurempaan haasteeseen meillä on ilmailluun ja lentokipinän herättäminen nuorisossa. Reilut 50 vuotta sitten junioreiden piti lähteä kotoa pois päästäkseen harrastamaan ja se näkyi lennokikerhon toiminnassakin, sillä tupa oli täynnä lennokkien rakentajia. Ei ollut kotona tietokoneita eikä älypuhelimia, joilla harrastaa.

–Tunturi-Ilmailijoille on paikkansa harrastekentässä myös tänä päivänä ja yhdistystä tarvitaan ilmailuharrastuksen ylläpitoon, vakuuttaa Tunturi-Ilmailijoiden puheenjohtaja Matti Sorvari.

Jaakko Peltomaa

Suksilentoleirien ohjelmaan kuului takavuosiina myös laskeutuminen Ivalojoen jääille ala-asteen rantaan. Opilaille koneisiin tutustumiset olivat suuria tapauksia ja niistä riitti välitunneilla puhetta pitkäksi aikaa.

"Varoja kerättiin piipunpolton mestaruuskisoilla"

Tunturi-Ilmailijoiden perustava kokous pidettiin 17.12.1962 Ivalossa Lapin Susien talolla. Yhdistyksen perustavan kokouksen koollekutsujina oli kunnanlääkäri Pekka Jokio, Rajavartiolaitoksen helikopterilentäjä Antti Pesonen, helikopterimekaanikko Reino Kanninen ja rajaväpeli Valtteri Orpana. Puhetta kokouksessa johti Pekka Jokio. Paikalle oli kerääntynyt joukko ilmailusta kiinnostuneita ivalolaisia, kuten Jaakko Palokangas.

Toiminta lähti vilkkaasti liikkeelle. Yhdistys käynnisti lennokikerhon nuorille ja ryhtyi pitämään erilaisia tilaisuuksia varallisuuden kohentamiseksi. Kun tupakkalakkia ei vielä tunnettu, niin pidettiin myös piipunpolton mestaruuskilpailut. Yhteistoimintaa oli paikkakunnan hotellin kanssa ja pitkään yhdistyksen suurena ja ehkä tunnetuimpana tapahtumana olivat kesäiset juhannusjuhlat lentoasemalla.